

BENVINGUDA

Àngels MACH i BUCH

Benvinguts a la 35a edició d'aquesta jornada especialitzada que anomenem Diada Andorrana en el marc de la Universitat Catalana d'Estiu.

Fins a la creació del liceu Comte de Foix a Andorra la Vella, els andorrans venien a Prada a fer els estudis secundaris del sistema educatiu francès.

L'any 1988 la SAC va iniciar la participació a l'UCE i, ininterrompudament, cada any hem dut a terme la Diada Andorrana, sobre temàtiques diverses, de les quals ha quedat constància en la publicació que n'exposa el contingut.

El Principat d'Andorra, per la seva petitesa, sempre ha valorat les relacions amb els seus veïns immediats, tant del nord com del sud, i els camins de muntanya han estat transitats per persones i bestiar durant segles.

La popularització de l'automòbil durant el segle xx va facilitar les comunicacions i va canviar la relació amb els territoris immediats veïns, i el boom del turisme va modificar la societat agrària i ramadera andorrana.

Assolida la Constitució el 1993, com a estat reconegut internacionalment, Andorra va passar a relacionar-se més amb les grans capitals polítiques: Nova York, Brussel·les, París, Madrid, tot i seguir fora de la Unió Europea, i es va reduir la seva relació qualitativa amb els veïns de sempre.

Tot i així, la relació territorial va poder beneficiar-se dels ajuts Poctefa, amb fons europeus per a projectes comuns des de l'any 2007. Entre altres projectes, el 2010 Andorra, mitjançant la SAC, va poder participar en el projecte Centre d'Estudis Transfronterers Pau Casals, actual seu estable de l'UCE a Prada.

La SAC, conscient de la importància de la relació d'Andorra amb el seu entorn, ha tractat aquest tema en diferents diades i des de diversos punts de vista: *Andorra en el món* (1996), *Andorra i la integració a la Unió Europea* (2001), *Andorra i els seus veïns del sud* (2003), *Andorra i els seus veïns del nord* (2005), *Andorra i els petits estats d'Europa* (2015) i *Andorra i l'acord associació amb la UE* (2017). També en unes jornades: *Andorra i el seu encaix positiu*

amb la UE (2021). En sis revistes *Àgora cultural*: monogràfics núm. 10 de fotografia (2008), núm. 13 de poesia (2009), núm. 17 sobre astronomia (2011), núm. 20 sobre parcs naturals (2012), núm. 22 sobre cant coral (2014) i núm. 25 sobre disseny gràfic i industrial (2014). Fruit de la Diada Andorrana amb els veïns del sud, i recollides en divuit volums, s'han organitzat les edicions de les Trobades Culturals Pirinenques itinerants i anyals que s'han celebrat a les següents viles pirinenques: Sant Julià de Lòria (2004), Esterrí d'Àneu (2005), Organyà (2006), El Pont de Suert (2007), Ripoll (2008), Berga (2009), la Seu d'Urgell (2010), Escaldes-Engordany (2011), Puigcerdà (2012), Ripoll (2013), Esterrí d'Àneu (2014), Prada (2015), Ceret (2016), Santa Llocaia (2017), Sant Corneli-Cercs (2018), Sureda (2019), Andorra la Vella (2020), Montanui (2021) i Matamala (2022).

Aquesta conscient importància es justifica perquè al capdavant de qualsevol projecte de futur hi ha primer les idees i el projecte en sí, que és originalment una construcció intel·lectual. Per tant, és una responsabilitat dels agents, les associacions culturals i els intel·lectuals obrir aquest camí, al qual segueixen l'economia i la política que consoliden i fan realitat finalment el projecte.

Afortunadament, les negociacions per a la signatura d'un acord associació amb la UE que estan en procés propicien encara més la bona relació i afavoreixen la capacitat d'unir-se en projectes de més envergadura.

El tema escollit enguany per la 35a Diada Andorrana, *L'àrea funcional Andorra Pirineus*, vol posar en relleu, a més de l'interès particular que ens mou als pirinencs implantats en aquest territori, el desig de la UE de reforçar la cooperació transfronterera també en aquesta zona pirinenca amb la creació del marc de l'àrea funcional Territori de Muntanya Zona Est previst en els Poctefa.

Amb la intenció de retrobar-nos amb els responsables dels pobles i ciutats propers i poder establir propostes que puguin ser acceptades en aquest nou marc de projectes, hem convidat autoritats, *maires* i alcaldes de l'Arieja, dels Pirineus Orientals, de la Cerdanya, de l'Alt Urgell, del Pallars Sobirà i responsables del Ministeri d'Afers Exteriors d'Andorra, junt amb ponents que han tingut responsabilitats polítiques i diplomàtiques, representants de la Cambra de Comerç i Indústria dels Pirineus Orientals i Occitània, geògrafs, representants d'associacions civils... per tal de conèixer les expectatives i les iniciatives que s'estan duent a terme en els diferents indrets.

Agraïm l'esforç de preparar i exposar les ponències en català o en francès als ponents. La publicació dels articles conservarà la llengua original.

Finalment, vull remercier el suport del Govern d'Andorra i de FEDA Cultura per la logística de la jornada i la publicació del seu contingut en llibre imprès i en versió digital. L'enregistrament audiovisual complet deixarà traça consultable al canal de la SAC a Youtube.

Desitjo que aquesta jornada acadèmica i de convivència sigui ben profitosa i us encoratjo a plantejar comentaris, suggeriments i dubtes al temps previst per al debat i les pauses. Gràcies per venir i participar en aquesta 35a Diada i alhora 54a edició de la Universitat Catalana d'Estiu a Prada de Conflent.

Àngels Mach i Buch,

Presidenta de la Societat Andorrana de Ciències i membre de la Fundació UCE